

Budapest Főváros VII. kerület Erzsébetváros Önkormányzata
Dr. Vető Marietta alpolgármester

Iktatószám:

Napirendi pont: ....

ELŐTERJESZTÉS

A Képviselő-testület 2017. november 13-ai rendkívüli ülésére

Tárgy: Bischitz Johanna Integrált Humán Szolgáltató Központtal kapcsolatos döntések

Készítette:

Dr. Tóth Gabriella
mb. irodavezető

Törvényességi szempontból kifogást nem emelek:

dr. Gotthard Gábor
jegyző

**Az előterjesztést nyilvános ülésen kell tárgyalni.
A határozatok elfogadásához egyszerű szavazattöbbség szükséges.**

Budapest Főváros VII. kerület Erzsébetváros Önkormányzata
Dr. Vető Marietta alpolgármester

Tisztelt Képviselő-testület!

I.

Budapest Főváros VII. Kerület Erzsébetváros Önkormányzata a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény alapján a Bischitz Johanna Integrált Humán Szolgáltató Központon (továbbiakban: Humán Szolgáltató) keresztül biztosítja a szociális bentlakásos és átmeneti elhelyezést nyújtó szolgáltatásokat, melyeknek ellátási területe kiterjed a VII. kerületre, valamint az ország egész területére.

A születéskor várható átlagos életkor lassú növekedése mellett egyre inkább számítani lehet arra, hogy növekszik a demenciával küzdő idősök száma. A szellemi képességek kóros mértékű elvesztésével járó demencia világszerte súlyos problémát jelent. A demencia folyamatos leépülést okozó kóros agyi tünetcsoport, amely kihat valamennyi agyi funkcióra, és az egyén koncentrációképességének, emlékezőképességének, logikus gondolkodási képességének, térbeli és időbeli tájékozódási képességének, önellátásra való képességének leépüléséhez vezet.

Magyarországon legalább 200 ezer ember lehet közvetlenül érintett, de mivel ez a betegségcsoport súlyos terheket ró a betegre és környezetére, a közvetetten érintettek száma ennek többszöröse. A becslések szerint évszázadunk közepére a demenciával küzdők száma akár a húszszorosára is emelkedhet.

Az erzsébetvárosi alapellátásokat igénybe vevő idős kliensek között is fokozottan növekvő számban jelennek meg az utóbbi években a demenciával küzdők. Jelenleg az intézmény bentlakásos otthonaiban (Peterdy u. 16. és Dózsa György út 46.) 33 fő rendelkezik demenciát igazoló szakorvosi véleménnyel (2017 szeptemberi adat), közülük 24 fő súlyos, 9 fő közép-súlyos fokú demenciában szenved. A súlyos demenciával élő ellátottak száma a két bentlakásos otthonban 2016-ban 18 fő, 2015-ben pedig 12 fő volt. Két év alatt megduplázódott azon súlyos demens ellátottak száma, akiknek már az intézményi ellátás ideje alatt súlyosbodott ilyen fokúra az állapota.

A Humán Szolgáltató különböző szolgáltatásait igénybe vevő idősök között előforduló demens személyek számát tekintve megállapítható, hogy a nappali ellátást igénybe vevők között 30 főnél, a szociális étkezést igénylők esetében 16 főnél, a házi segítségnyújtást igénylők között pedig 12 főnél, összesen tehát mintegy 58 főnél vélelmeznek az intézmény szakemberei demenciát. A Humán Szolgáltatónál az idősellátás tekintetében egykapus rendszer került bevezetésre 2017-ben, azóta 17 fő érdeklődött demens személyek elhelyezése iránt, azonban a megfelelő szakmai és humánerőforrás hiányában az intézmény a már bent élő demens személyeken felül nagy létszámban jelenleg nem alkalmas az ő ellátására.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 68. § (4) bekezdése alapján az idősök otthonán belül külön gondozási egységben vagy csoportban kell ellátni azt a személyt, akinél közép súlyos vagy súlyos demencia kórkép áll fenn.

A Dózsa György úti bentlakásos otthon súlyos demensek ellátására alkalmas átalakítása, demens részleg kialakítása nagyobb számban teszi lehetővé a biztonságos ellátásukat, amelyre tehát a fent hivatkozott jogszabály is kötelezi a fenntartót. Az átalakítás lehetőséget biztosít a hatékonyabb hely-kihasználásra, férőhely-emelésre, amely az ezen területen mutakozó lakossági igényekre reagál. Noha a bentlakásos otthonok országos lefedettséggel működnek, az átalakítás során létrehozható új férőhelyek (a jogszabályi előírások és építészeti adottságok figyelembe vételével kilakítható lehetséges férőhelyszámban, de maximálisan 20 férőhelyig) tekintetében kidolgozásra kerülnek a VII. kerületi lakosok előnyben részesítésének különböző módozatai. Az ellátás folyamatosságának biztosítása érdekében a Dózsa György úti bentlakásos otthonban lévő időskorúak gondozóháza átmeneti ellátást biztosító férőhelyeit (30 férőhely) tartós ellátásra szükséges átminősíteni.

Az ellátásnak, mind mennyiségében (napi 24 órás gondozási szükséglet), mind minőségében (ápoláson, gondozáson túl a mentális szinten tartásért, a leépülés lassításáért dolgozó szakemberek szükséglete) alkalmazkodnia kell a speciális gondozási szükséglettel rendelkező közép súlyos és súlyos demenciával élő ellátottak igényeihez. Alapvető cél, hogy a demenciával küzdő idős ember a szellemi leépülése során életminőségét megőrizve, jó közérzettel, pszichés és szomatikus egyensúlyának megtartása mellett élje életét. Kognitív zavarai ellenére is érzékelje a jó bánásmódot, képes legyen élvezni az adott pillanatokat, és olyan támogatást kapjon, mely késlelteti állapotja romlását. Önellátási képességének csökkenése mellett is kielégítettek legyenek szükségletei, és meg tudja őrizni emberi méltóságát.

A demens részleg/ek kialakításával együtt új szolgáltatási konstrukció kerül kidolgozásra figyelembe véve a szolgáltatás speciális jellegét, a demens ellátás szakmai szempontjait és a költséghatékonyságot.

A demencia problémakörének felértékelődése, egyre hangsúlyosabbá válása illeszkedik a tartós gondozási szektor (long term care) mint új közpolitikai terület megszületéséhez, amely az unió idősödéspolitikájának fontos része. A demensellátás irányelve a személyközpontúság alapelveire épül. A személyközpontú gondoskodás célja, hogy elősegítse a demenciával küzdő idősödő embereknek, családjaiknak, mindazoknak a „jól-létét”, akik törődnek velük.

A demens idős egyének számára demenciára szakosított ellátást szükséges biztosítani, megfelelően kialakított környezetben, képzett humánerőforrással. A Dózsa György úti bentlakásos otthon átalakítása a demens részleg kialakításával lehetőséget nyújt az otthonban nyújtott szolgáltatások továbbfejlesztéséhez. A demens részleg szakszerű működtetéséhez szükséges forrásokat, a gondozási szükséglet ellátásához igazodó magasabb létszámot és a feladathoz igazodó anyagi megbecsülést (demens pótlék) a költségvetésben tartaléksorra szükséges tervezni.

II.

A Képviselő-testület által jóváhagyott Szociális és Egészségügyi Ágazati Stratégiai Tervnek megfelelően a Bischitz Johanna Integrált Humán Szolgáltató Központ (továbbiakban: Humán Szolgáltató) 2018. évi szakmai céljai között szerepel a 2017. évben megkezdett, valamint a már több éve sikeresen zajló projektek, rendezvények, programok folytatása, valamint új, – a stratégiához igazodó – projektek megvalósítása.

Azon – a 2017. évben már megkezdett – programok, melyek folytatása és esetleges fejlesztése az eddigi eredmények alapján pozitív hozadékkal bír, az alábbiak:

- Családi Közösségi Tér – Ifjúsági programsorozat;
- idősek programsorozat;
- munkaerő-piaci aktivizálást segítő nőbarát iroda (MASNI);
- Történetek Kávézója és Információs Pont;
- Egészségfejlesztési Pont;
- szociális munka napja.

Az egyes projektekről röviden:

CSALÁDI KÖZÖSSÉGI TÉR – IFJÚSÁGI PROGRAMSOROZAT

A 321/2015. (VI. 24.) Képviselő-testületi határozat értelmében elfogadásra került a Humán Szolgáltató idősek nappali klubjainak funkcióbővítő fejlesztési programja.

Az összetartó társadalom létrejöttének elengedhetetlen feltétele, hogy már fiatal korban kialakuljon a „valahova tartozás” érzése, élménye, ezzel elősegítve a felelős gondolkodás kialakulását. A 2015 szeptembere óta az Akácok udvarban működő Családi Közösségi Tér ehhez tud helyszínt biztosítani, hozzájárulva a korosztályok közötti szakadék áthidalásához, a családon belüli kapcsolatok erősítéséhez, támogatva az összetartást, az egymásról való gondoskodást.

A Humán Szolgáltató által nyújtott szolgáltatások esetében megfigyelhető, hogy jelenleg nincs olyan kifejezetten a fiatal felnőtt korosztály számára biztosított szolgáltatás és alternatív szabadidő eltöltési lehetőség, mely helyszínt, teret és programot kínálna a fiatalok számára, hogy az őket érdeklő és érintő témákban kulturált környezetben információhoz juthassanak, a saját korosztályukba tartozó ifjúsággal közösségi programokon vehessenek részt.

Ez a felismerés vezetett oda, hogy 2018-ban a már eddig is Családi Közösségi Térként funkcionáló Akácok Udvar által kínált programlehetőségeket színesítsük és szélesítsük, ezzel lehetőséget adva a kerületi fiataloknak a közösség tagjává válni.

2018-ban tervezett programelemek:

- prevenciós témájú előadások;
- közösségi rendezvények;
- kulturális programok.

IDŐSEK PROGRAMSOROZAT

A Humán Szolgáltató kiemelt figyelmet fordít a VII. kerületben élő időskorú lakosság életminőségének javítására, így Erzsébetváros Önkormányzatának támogatásával, a 2017-ben elért nagy sikerre alapozva, 2018-ban is egy többállomásos rendezvénysorozat szervezését tervezi – alkalmanként 300 fő részére –, mely változatos élményeket biztosít a kerületi szépkorú lakosok számára. A rendezvények különböző programokat kínálnak, lehetőséget adva az idősök aktív közösséggé való formálására, új ismeretségek kialakítására.

2017-ben megvalósult rendezvények, melyekhez hasonló programok szervezésére kerülne sor a következő évben is:

- Dunai sétahajózás a Zsófia Rendezvényhajón;
- Szekszárdi borkóstolás a Fritz Borház és Panzióban (2 alkalommal);
- 100 Tagú Cigányzenekar Ifjúsági Zenekarának koncertje (2 alkalommal);
- Disznóvágással egybekötött disznótoros a csemői Tamás Tanyán (2 alkalommal).

MUNKAERŐ-PIACI AKTIVIZÁLÁST SEGÍTŐ NŐBARÁT IRODA (MASNI)

A Humán Szolgáltató 2014 szeptemberétől működteti a MASNI irodát, amely az Erzsébetváros Önkormányzata által elfogadott Területi Ellátási Modell keretében biztosít szolgáltatásokat. Célja, az álláskereső nők munkaerő-piacra történő visszailleszkedésének, a munkahelyváltás igényével jelentkezők álláskeresésének, valamint az állásban maradásnak az elősegítése.

A Humán Szolgáltató 2018-ban egy olyan komplex prevenciós program bevezetését tervezi, amelynek közvetlen célja, hogy hozzájáruljon a kerületben élő állást kereső nők foglalkoztatásának elősegítéséhez, munkahelyváltási igényük támogatásához vagy állásban maradásuk elősegítéséhez, közvetetten pedig egészségpotenciáljuk, vagyis a „testi”-, lelki-, szociális- és gazdasági állapotuk együttes fejlesztéséhez. Ezen törekvés keretében szeretnék a MASNI által nyújtott szolgáltatásokat összekapcsolni az Egészségfejlesztési Pont által igénybe vehető szolgáltatásokkal, kiegészítve és támogatva ezzel a Humán Szolgáltató ügyfeleit és rugalmasan biztosítva számukra szolgáltatásaik két kapus bemeneti lehetőségét.

A statisztikai adatokat tekintve a kerületben élő aktív korú, gazdaságilag inaktív nők száma jelentős. Annak érdekében, hogy az Önkormányzatra háruló feladatok és kiadások mértékét enyhíteni lehessen, szükség van olyan tevékenységekre, amelyek elősegítik a kerületben élő munkanélküli nők munkába történő visszailleszkedését.

TÖRTÉNETEK KÁVÉZÓJA ÉS INFORMÁCIÓS PONT

A 321/2015. (VI.24.) számú Képviselő-testületi határozat értelmében, a Humán Szolgáltató 2015. október 2-án megnyitotta a Történetek Kávézóját.

A Humán Szolgáltató hosszú távú célja egy olyan közösségi kávézó működtetése, mely egyben Információs Pontként is funkcionál, elősegítve ezzel az Erzsébetvárosban élő idősödő korosztálynak és az oda látogató turistáknak egy aktív közösséggé való formálását.

Kihasználva a VII. kerület kulturális és egyházi adottságait, 2018-ban célként fogalmazható meg, hogy – együttműködve az Erzsébetvárosban található szervezetekkel, intézményekkel – olyan plusz szolgáltatást tudjon a Kávézó nyújtani, mellyel még vonzóbbá válik a kerület a kulturált szórakozási lehetőséget és információkat igénylő turisták számára, egyben a kerületben élőknek is segítséget nyújtson.

A tervezett programok között szerepelnek:

- zenés-táncos rendezvények;
- kerületi séták;
- irodalmi délutánok.

EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PONT

Az Egészségfejlesztési Pont – melyet a Képviselő-testület az 519/2015. (XII.15.) számú határozatával támogatott – 2016 novemberében nyitotta meg kapuit Erzsébetváros lakossága előtt.

Célkitűzései között szerepelt az egészségtudatos életmód közvetítése, a közösségfejlesztés, az Egészségfejlesztési Pont bevezetése a köztudatba, valamint a Humán Szolgáltató szolgáltatásainak, programjainak megismertetése a kerület lakosaival.

A 2017-ben elkezdett szakmai munka folytatásaként a 2018-as évre vonatkozóan is meghatározásra kerültek főbb irányvonalak és akciótervek, melyek a fent említett célkitűzések megvalósítását támogatják.

Prevenció A-tól Z-ig programsorozat

2018-ban a Humán Szolgáltató által szervezett 2 napos Prevenció A-tól Z-ig rendezvény mellett, azt kiegészítve - a havonta megrendezésre kerülő egészségnapok megszervezése és megvalósítása kiemelt feladata az Egészségfejlesztési Pontnak. A programok fő feladata, hogy felhívják a figyelmet a rendszeres egészségügyi szűrések fontosságára, a gyakori betegségek megelőzhetőségére, az egészségtudatos életmódra, minden hónapban más és más szűrőprogramokra helyezve a hangsúlyt, ezzel biztosítva a programok változatosságát.

Kitelepülés a 33 TEM körzetbe

A Területi Ellátási Modell keretén belül, a Humán Szolgáltató szolgáltatásait 33 körzetre osztva – melyek megegyeznek a kerületi háziorvosi körzetekkel – nyújtja a kerület lakosai számára.

2018-ban a 33 körzet kiválasztott lakóházában, közterületén, vagy közintézményében a Humán Szolgáltató az ott lakók igényeihez igazodva különböző tematikájú, az egészségfejlesztéssel és az egészségtudatos életmóddal kapcsolatos kitelepüléseket szervez.

Világnapok az egészség jegyében

Az egészségfejlesztés és az egészségtudatos életmód jegyében, minden hónapban egy-egy kiválasztott világnap tematikájához kapcsolódóan változatos programok, akciók kerülnek megszervezésre az egész kerületben. Programok: szakmai előadások, kerületi séták, sport programok, gyermek programok, speciális szűrések.

Egyéni és csoportos mentálhigiénés és mozgásprogramok erzsébetvárosi lakosok részére

A Képviselő-testület 360/2017. (X.03.) számú határozatával a Humán Szolgáltató használatába adta a 1071 Budapest, Lövölde tér 7. sz. alatti helyiséget, mely ingatlan mind infrastrukturálisan, mind funkcióját tekintve lehetőséget biztosít a kerületi lakosság számára egyéni és csoportos mentálhigiénés foglalkozásokon és mozgásprogramokon való részvételre. 2018-ban szeretnék ezen tevékenységeket a teljes kerületi lakosság számára elérhetővé tenni, ezzel is elősegítve az egészségtudatos életmód kialakításának a lehetőségét.

Iskolai és munkahelyi egészségfejlesztő programok

A gyerekek és a fiatalok hosszú éveket töltenek az iskolákban, ezért ebben az időszakban érdemi hatást lehet gyakorolni személyiségfejlődésükre és lehetőség nyílik az egészségesebb életvitel készségeinek, magatartásmintáinak kialakítására és begyakorlására.

A munkahelyi egészségfejlesztési programok hosszútávon pozitív hatásúak, hiszen minél egészségesebb a munkavállaló, annál hatékonyabban és eredményesebben látja el munkáját, ennek következtében a munkáltató is elégedettebb lesz, valamint a képviselt cég, intézmény, vállalat is jobb eredményeket ér el.

Az emberek egészségtudatos életének kialakítása, egészségmegőrzése, illetve életminőségének javítása elsődleges feladatnak tekinthető. Mindkét színtér esetében kiemelkedő és hosszú távon is felmutatható eredményeket lehet elérni, ezért 2018-ban célként fogalmazhatjuk meg a kerületi közoktatási intézmények és munkahelyek feltérképezésével az együttműködés kialakítását és specifikus programok megvalósítását.

SZOCIÁLIS MUNKA NAPJA

A közösség, a társadalom megbecsülésének jeleként ünneplik világszerte november 12-én a Szociális Munka Napját. E nap kiváló alkalmat biztosít arra, hogy elismerjük a szociális szakma területén dolgozók felelősségteljes, áldozatos munkáját.

A VII. kerület szociális ellátását a Humán Szolgáltató biztosítja. Az integrált működési formának köszönhetően az élet kezdetétől az utolsó pillanatig jelen van a kerületi emberek, családok életében, hiszen a szociális- és gyermekjóléti ellátások (bölcsőde, család- és gyermekjóléti központ, idősellátás) területén nyújtott szolgáltatások széles palettáján túl, egészségügyi alap- és szakellátást is biztosít az Erzsébetvárosban élő lakosság számára.

Erzsébetváros Önkormányzata minden évben a Humán Szolgáltató által novemberben szervezett ünnepség keretében adja át az „Erzsébetváros Szociális Szakembere” díjat a képviselő-testület által választott, a kerületben dolgozó szociális szakembernek, egész éves kiemelkedő munkájáért. A Szociális Munka Napja alkalmából tartott ünnepség egyben lehetőség az elismerés kimutatására a szociális szférában dolgozó szakemberek magas szintű munkájáért.

Fentiekre tekintettel kérem a tisztelt Képviselő-testületet az előterjesztés megtárgyalására és a határozati javaslatok elfogadására.

HATÁROZATI JAVASLAT

1.

Budapest Főváros VII. kerület Erzsébetváros Önkormányzatának Képviselő-testülete úgy dönt, hogy

- hozzájárul a Bischitz Johanna Integrált Humán Szolgáltató Központ Dózsa György út 46. szám alatti bentlakásos intézményben – az átalakítás során a jogszabályi előírásoknak és építészeti adottságoknak a figyelembe vételével létrehozható – új férőhelyek kialakításához, legfeljebb 20 új férőhely erejéig;

- hozzájárul a Dózsa György út 46. szám alatti bentlakásos otthonban lévő időskorúak gondozóháza átmeneti ellátást biztosító férőhelyeinek (30 férőhely) átminősítéséhez tartós ellátásra;

- **hozzájárul** a demens ellátáshoz mind mennyiségében (napi 24 órás gondozási szükséglet), mind minőségében (ápoláson, gondozáson túl a mentális szinten tartásért, a leépülés lassításáért dolgozó szakemberek szükséglete) alkalmazkodó szakmai létszám biztosításához, valamint a magasabb gondozási szükséglet ellátásához igazodó magasabb létszámnak és a feladathoz igazodó anyagi megbecsülésnek (demens pótlék) a 2018. évi költségvetésben tartaléksorra történő tervezéséhez.

Felelős: Vattamány Zsolt polgármester

Határidő: azonnal

2.

Budapest Főváros VII. kerület Erzsébetváros Önkormányzatának Képviselő-testülete úgy dönt, hogy felkéri a Bischitz Johanna Integrált Humán Szolgáltató Központ vezetőjét a Dózsa György út 46. szám alatti bentlakásos intézmény átalakításával és férőhelyszám bővítésével összefüggésben szolgáltatási konstrukció kidolgozására a demens ellátás szakmai szempontjainak és a költséghatékonyságnak a figyelembevételével.

Felelős: Vattamány Zsolt polgármester

Határidő: azonnal

3.

Budapest Főváros VII. kerület Erzsébetváros Önkormányzatának Képviselő-testülete úgy dönt, hogy a

- Családi Közösségi Tér – Ifjúsági programsorozat;
- idősek programsorozat;
- munkaerő-piaci aktivizálást segítő nőbarát iroda (MASNI);
- Történetek Kávézója és Információs Pont;

- Egészségfejlesztési Pont;
- szociális munka napja

programokat továbbra is fenntartja és megbízza a Bischitz Johanna Integrált Humán Szolgáltató Központot a költségek megtervezésre és a kapcsolódó feladatok további ellátására. A feladatok ellátáshoz szükséges költségeket a 2018. évre a Bischitz Johanna Integrált Humán Szolgáltató költségvetésében biztosítja, azok finanszírozását az átmeneti költségvetés idejére is jóváhagyja.

Felelős: Vattamány Zsolt polgármester

Határidő: azonnal

Budapest, 2017. október 31.

Dr. Vető Marietta
alpolgármester